

FORUM TAALBELEID EN TAALONDERSTEUNING

Adviesnota voor de Vlaamse minister van Onderwijs *Taalvaardig door het hoger onderwijs*

25 augustus 2014

5 december 2016

Het *Forum Taalbeleid en Taalondersteuning Hoger Onderwijs* werd in 2009 opgericht op initiatief van een aantal taalbeleidcoördinatoren. Zij voelden de behoefte om informatie uit te wisselen, informeel te netwerken en expertise te delen. Het Forum organiseert elk jaar een Forumdag, waarvan de zevende editie plaatsvindt in 2015.

Het Forum focust op taalbeleid Nederlands, de belangrijkste onderwijstaal in het hoger onderwijs in Vlaanderen. Dat taalbeleid is competentiegericht en beoogt de ontwikkeling van academische en professionele taalvaardigheid bij alle studenten. Daarnaast is het taalbeleid dynamisch en pragmatisch: het spoort met de snelle ontwikkelingen in het hoger onderwijs en het werkveld, en richt zich op de taalvaardigheid met het oog op studiesucces en een kwaliteitsvolle uitstroom.

Taalvaardigheid is noodzakelijk voor studiesucces in het hoger onderwijs

Uit onderzoek¹ blijkt dat taalvaardigheid essentieel is voor studiesucces. Studenten moeten namelijk via (steeds complexer) taalgebruik kennis en vaardigheden m.b.t. hun toekomstig beroep verwerven en ook aantonen. De eigen taalvaardigheid kan daarbij een krachtige hefboom zijn. In vele gevallen is ze echter ontoereikend. Precies daarom moeten alle studenten tijdens hun studie de nodige kansen krijgen om op het vlak van taalvaardigheid te groeien en zelfs te excelleren. Een taalvaardigheidsbeleid dat gevoerd wordt van de instroom tot het moment van afstuderen, werpt immers vruchten af voor de student, de onderwijsinstelling en het werkveld. Voor de student nemen kansen op studie- en werksucces toe. Daarnaast bevordert krachtig taalvaardigheidsonderwijs ook de kwaliteit van de onderwijspraxis en de kwaliteit van de uitstroom.

1

Het Forum Taalbeleid en Taalondersteuning Hoger Onderwijs verzoekt de minister van Onderwijs om in haar beleidsnota het belang van taalvaardigheid in het hogeronderwijsbeleid op te nemen en het veld te stimuleren hierop in te zetten.

Werken aan taalvaardigheid in het hoger onderwijs impliceert samenwerking met het middelbaar onderwijs

In het lager en middelbaar onderwijs wordt expliciet aandacht besteed aan taalvaardigheid en taalverwerving. Van studenten aan een hogeschool of universiteit verwacht men al gauw dat zij met de basis uit hun vooropleiding hun taalvaardigheid zelf verder ontwikkelen.

¹ De Wachter, L., Heeren, J., Marx, S., Huyghe, S. (2013). Taal: noodzakelijke, maar niet enige voorwaarde tot studiesucces. Correlatie tussen resultaten van een taalvaardigheidstoets en slaagcijfers bij eerstejaarsstudenten aan de KU Leuven. *Levende Talen Tijdschrift*, 4 (14), 28-36.

Peters, E., & Van Houtven, T. (2010). *Taalbeleid in het hoger onderwijs: de hype voorbij?* Leuven, Den Haag: Acco.

Peters, E., & Van Houtven, T. (2013). *Schrijfvaardig in het hoger onderwijs: naar krachtig schrijfvaardigheidsonderwijs voor instromende bachelorstudenten KU Leuven*. Leuven, Den Haag: Acco.

Nochtans zijn in het hoger onderwijs specifieke taken aan de orde zoals bronteksten raadplegen en verwerken, reflectie- en onderzoeksverslagen schrijven of presentaties houden. Hiervoor zijn in de eerste plaats 'hogere-orde-taalvaardigheden' vereist (structureren, onderbouwen, kritisch reflecteren, analyseren en synthetiseren); de vereiste taalvaardigheid omvat dus meer dan taaltechnische aspecten zoals correcte spelling of uitspraak. Zoals hierboven al besproken vereist de ontwikkeling van die academische taalvaardigheid expliciete aandacht en een doordacht taalbeleid van instroom tot het moment van afstuderen.

De leden van het Forum delen de opvatting dat het middelbaar onderwijs de verantwoordelijkheid heeft voor de algemene taalvaardigheid en het hoger onderwijs voor de academische en professionele taalvaardigheid. Een naadloze aansluiting tussen de eindtermen van het secundair en de begincompetenties van het tertiair onderwijs is essentieel om de overgang naar het hoger onderwijs voor alle studenten efficiënt te laten verlopen en op die manier de kans op studiesucces te verhogen.

Door dialoog en samenwerking met het middelbaar onderwijs kan bijvoorbeeld gestreefd worden naar een doorlopende leerlijn taalvaardigheid.

Het Forum Taalbeleid en Taalondersteuning vraagt aan de minister om de samenwerking tussen het secundair en het tertiair onderwijs te bevorderen.

Naam bestuurslid Vlaams Forum Taalbeleid en Taalondersteuning	als taalbeleidcoördinator, medewerker taalbeleid academisch Nederlands of taalexpert verbonden aan de volgende hogeronderwijsinstelling:
Deeviet Caelen, Leen Schelfhout, Maud Vandewetering	AP Hogeschool
Leen Schelfhout	Artesis Plantijn Hogeschool Antwerpen
Pieterjan Bonne, Joke Vrijders	Arteveldehogeschool
Marlies Noerens	Erasmushogeschool
Marie-Anne Baert	Hogeschool Gent
Ilse Mestdagh	HOWEST
Els Maton, Tom Roothoof	Karel de Grote-Hogeschool
Jordi Heeren, Kirsten Fivez, Lieve De Wachter	ILT, Instituut voor Levende Taalen - KU Leuven
Dirk Berckmoes, Hilde Rombouts, Wim De Beuckelaer	LINGUAPOLIS, Instituut voor Taal en Communicatie - Universiteit Antwerpen
An De Moor	Odisee en KU Leuven campus Brussel en Gent
Ans Hubert	PXL
Tine Van Houtven	Thomas More
Guido Cajot, Kristien Coussement	UCLL
Sibo Kanobana, Annemarie Leuridan	UGent
Hanne Vrijzen	Vives
Canigia Mestdagh, Britt Gabriëls, Nico Van den Abeele	VUB